

פרשת בא – חמישי

(כא) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וּשְׁחֲטוּ הַפֶּסַח:

כא וקרא משה לכל סבי ישראל, ואמר להון: אתנגידו, וסבו לכוון מן בני ענא לזרעיתכון וכוסו פסחא.

מש"א משכו: מי שיש לו צאן ימשוך משלו: וקחו: מי שאין לו יקח מן השוק: למשפחתים: שה לבית אבות:

(כב) וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב וּמִבְלֹתֶם בָּדָם אֲשֶׁר־בַּסֶּף וְהִנַּעְתֶּם אֶל־הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח־בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר:

כב ותסבון אסרת איזובא, ותטבלון בדמא דבמנא, ותדון לשקפא ולתרין ספא, מן דמא דבמנא; ואתון, לא תפקון אנש מתרע ביתיה עד צפרא.

מש"א אזוב: מין ירק שיש לו גבעולין: אגדת אזוב: ג' קלחין קרויין אגודה: אשר בסף: בכלי כמו ספות בסף: מן הדם אשר בסף: למה חזר ושנאו שלא תאמר טבילה אחת לשלש המתנות לכן נאמר עוד אשר בסף שתהא כל נתינה ונתינה מן הדם אשר בסף על כל הגעה טבילה: ואתם לא תצאו וגו': מגיד מאחר שנתנה רשות למשחית לחבל אינו מבחין בין צדיק לרשע ולילה רשות למחבלים הוא שנאמר בו תרמוש כל חיתו יער (מכילתא):

(כג) וְעָבַר יְהוָה לִנְגֹף אֶת־מִצְרַיִם וְרָאָה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וּפָסַח יְהוָה עַל־הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית לָבֹא אֶל־בְּתִיכֶם לִנְגֹף:

כג ויתגלי יי, לממחי ית מצראי, ויחזי ית דמא על שקפא, ועל תרין ספא; ויחוס יי, על תרעא, ולא ישבוק מחבלא, למיעל לבתיכון לממחי.

מש"א ופסח: וחמל וי"ל ודלג: ולא יתן המשחית: ולא יתן לו יכולת לבא כמו ולא נתנו אלהים להרע עמדי:

(כד) וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה לְחֻק־לָךְ וּלְבְנֶיךָ עַד־עוֹלָם:

כד ותטרוון, ית פתגמא דדין, לקים לך ולבנך, עד עלמא.

(כה) וְהָיָה כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָה לָכֶם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת:

כה ויהי ארי תיעלון לארעא, דיתין יי לכוון כמא דמליל; ותטרוון, ית פלחנא דדין.

מש"א והיה כי תבאו: תלה הכתוב מצוה זו בביאתם לארץ ולא נתחייבו במדבר אלא פסח אחד שעשו בשנה השנית על פי הדבור: כאשר דבר: והיכן דבר והבאתי אתכם אל הארץ וגו':

(כו) וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם:

כו ויהי, ארי יימרון לכוון בניכון: מא פלחנא דדין, לכוון.

(כז) וְאָמַרְתֶּם זִבְח־פֶּסַח הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר פָּסַח עַל־בְּתֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בְּתִינּוֹ הֹצִיל וַיִּקַּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ:

כז ותימרון דיבח חס הוא קדם יי, דחס על בתי בני ישראל במצרים, כד מחא ית מצראי, וית בתנא שיזיב; וכרע עמא, וסגידו.

מש"א ויקד העם: על בשורת הגאלה וביאת הארץ ובשורת הבנים שיהיו להם:

(כח) וַיֵּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר צֻוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בֶּן עֲשׂוֹ:

כח ואזלו ועבדו, בני ישראל: כמא דפקיד יי ית משה ואהרון, בין עבדו.

מש"א וילכו ויעשו בני ישראל: וכי כבר עשו והלא מראש חודש נאמר להם אלא מפיון שקבלו עליהם מעלה עליהם הכתוב כאלו עשו (מכילתא): וילכו ויעשו: אף ההליכה מנה הכתוב לתן שכר הליכה ושכר לעשיה: כאשר צוה ה' את משה ואהרן: להגיד שבחן של ישראל שלא הפילו דבר מכל מצות משה ואהרן ומהו בן עשו אף משה ואהרן בן עשו: